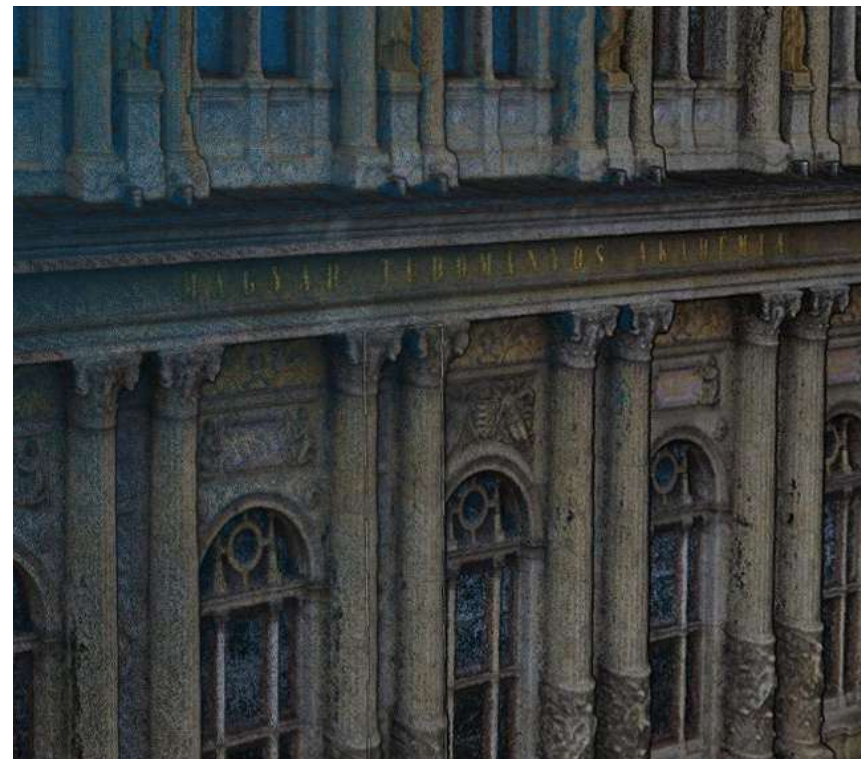

↑ Első ismert fénykép az MTA székházról (1865) és az épület felújítását segítő pontfelhős adatfájl (2017)

A TUDOMÁNY MEGKÖZELÍTHETŐ LEGYEN MINDENKINEK

Henszlmann Imrét – teoretikus építészettörténeti kutatásokkal foglalkozó tudóst – 1860-ban bízták meg az épület tervezési programjának elkészítésével. 1861-ben a Budapesti Szemle tizenkettedik kötetében Csengery Antal beszámol Henszlmann Imre „*minő stýlben építsük a M. Tud. Akadémia épületét?*” című írásáról, melyben többek között az akadémiák épületének jelleméről is értekezik:

*„A tudományos akadémiák jelleme háromban összpontosul: a **komoly méltóságban**, a **megközelíthetésben** és a **világosságban**. A tudomány, ama szellemünknek legmélyebb és absolut szüleménye, komoly és méltóságos jellemű, a tudomány megközelíthető legyen mindenkinek, mert abban nincs más azon tekintélyen kívül, melyet a szorgalmas tanulmánnyal párosult adomány magának kivív, a tudomány világos legyen, mert az viszi előttünk életünk és létünk legtisztább szövetnekét.”*

A jelenleg is felújítás alatt álló Akadémia székháza az elkövetkező években további jelentős átalakuláson fog keresztülmenni, mellyel vélhetőleg a szerepe is meg fog változni. Az épületben több új közönségforgalmi tér és előadóterem szolgálja majd a lakosság széles rétegét, városlakókat, diákokat, akadémikusokat, turistákat, azaz mindenkit, akit érdekel a tudomány világa. A felújítással így az épület nemcsak fizikai értelemben bővül, hanem az intézmény mentalitásában is befogadóbbá válik. A nyitás és az elérhetőség tehát központi kérdése az MTA jövőjének, mely egyben tervünk alapvetését is jelentette.

↑ MTA székház főbejárata a Magyar Tudomány Ünnepe logóján és a valóságban

A KÜLSŐ MEGKÖZELÍTHETŐSÉG LEGYEN JELKÉPE A MEGKÖZELÍTHETŐ TUDOMÁNYNAK

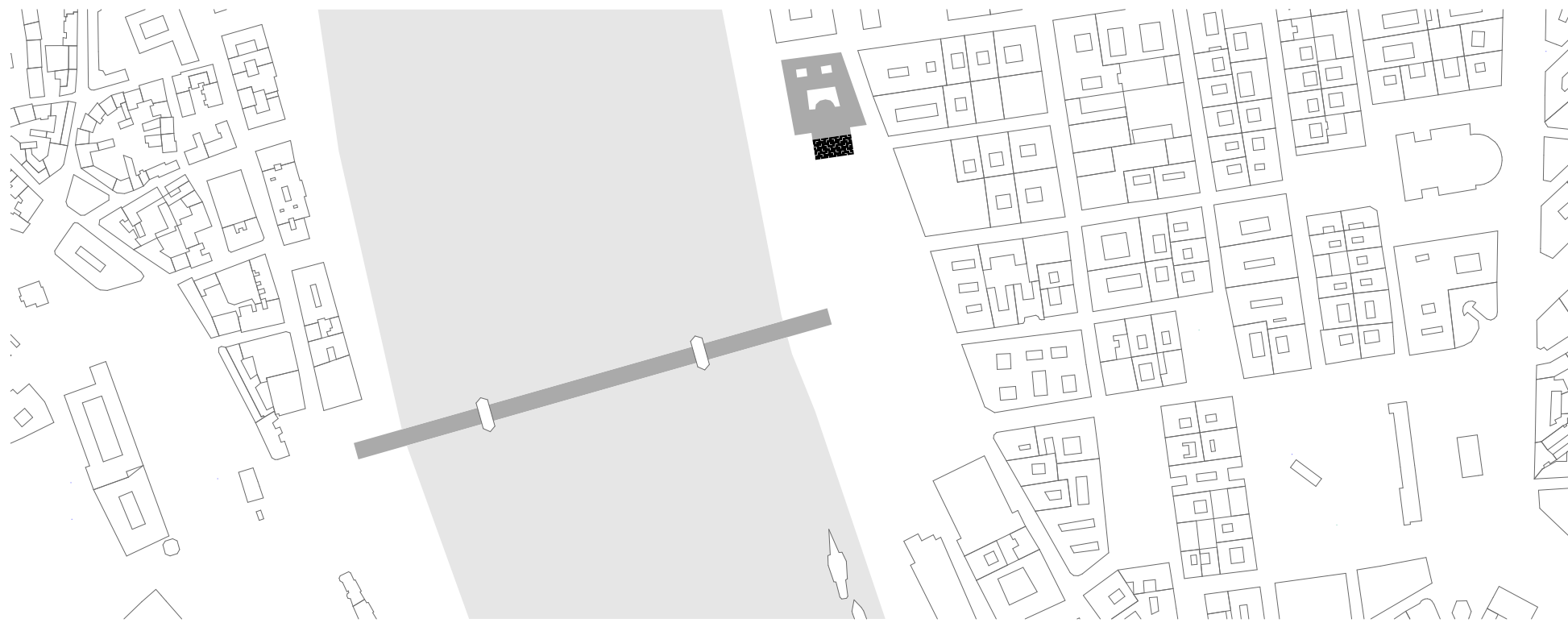
A hozzáférhetőség kérdése már az épület helyének kijelölésekor is elsődleges szempont volt. Fontos számunkra, hogy az eredeti célokat és a mai korszellemnek megfelelő változásokat szimbolizáló „köztéri alkotásnak” legyen funkciója, a tudomány hozzáférhetőségét szolgálja.

Az épület bejárati előcsarnoka a külvilág felé történő kapcsolatteremtés elsődleges színhelye. A Széchenyi István tértől öt lépcsőfok választja el, így a köztérről akadálymentesen nem elérhető. Az általunk javasolt köztéri alkotás egy megdöntött térsík, mely megközelíthetőséget biztosít **mindenki** számára. A tervezett **rámpa** nemcsak az akadálymentes használatra utal, hanem mint kortárs építészeti, tájépítészeti elem jelenik meg a téren.

„A lépcsők elválasztják, a rámpák összekötik a szinteket” - mondta Le Corbusier, a Maison La Roche házának 1925-ös átadásakor. A modern építészet mesterének szavaival, a rámpa összeköti a Széchenyi István teret és az Akadémia székházát. A nyolcvan centiméter szintkülönbséget áthidaló köztéri alkotás szélessége a „főhomlokzat előszabott kiszökése”, mélysége pedig az 5%-os lejtés miatt 16 méter.

↑ Makettfotó az MTA székházról és a tervezett rámpáról

↑ Széchenyi István tér identitását meghatározó elemek: Lánchíd és MTA székház

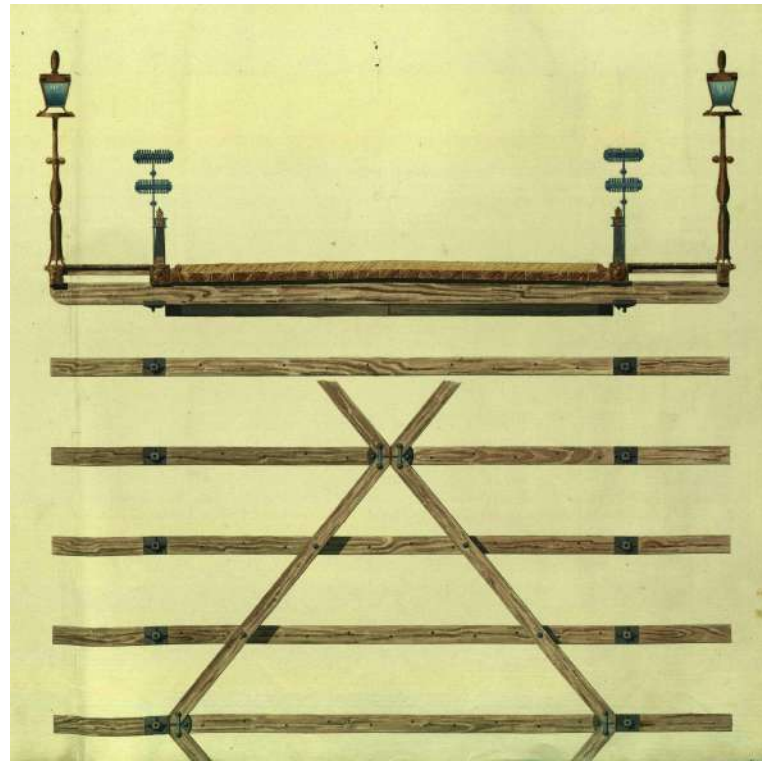
A HÍD, AMI ÖSSZEKÖTI

Angol, skót és magyar szakemberek, szlavóniai, német, stájer és osztrák anyagok: a Budát és Pestet összekötő legrégebbi Duna-hidunk, a Lánchíd a nemzetközi együttműködés és egyben a magyar főváros egyik jelképe.

A Széchenyi István tér identitását jelentősen meghatározza a Lánchíd és az MTA székháza. Kerestük a kapcsolatot a tervezett szintáthidalás és az első magyar állandó híd között. A megoldást az anyagválasztás jelentette. Az 1849-ben átadott Lánchíd első útpályáját fagerendákból alakították ki, az útfelület pedig fakockákból állt. A fa használatával sokkal könnyebb volt a híd, valamint a fa rugalmas anyagként segítette a rezgéseket elosztani.

A tervezett ferde térfelületet **fakockák** alkotják. A teret uraló, kemény, vágott andezit térburkolatban úszó anyag puhasága és sérülékenységére a szociális és társadalmi érzékenység jelentőségére, nézőpont-változására utal. Ugyanakkor a gyermekkori élményekre alapozva a tudományban rejlő játékoságot is kifejezi, a tudomány szeretetére „nevel”.

A fakocka alkalmazása a fenntartható épített környezet elterjedését is hivatott szolgálni, egy lépés a karbonsemlegesség eléréséhez. A magyar akácából készült burkolat segít csökkenteni a városi hőhatást, emellett megköti és egyben eltárolja a szén-dioxidot.

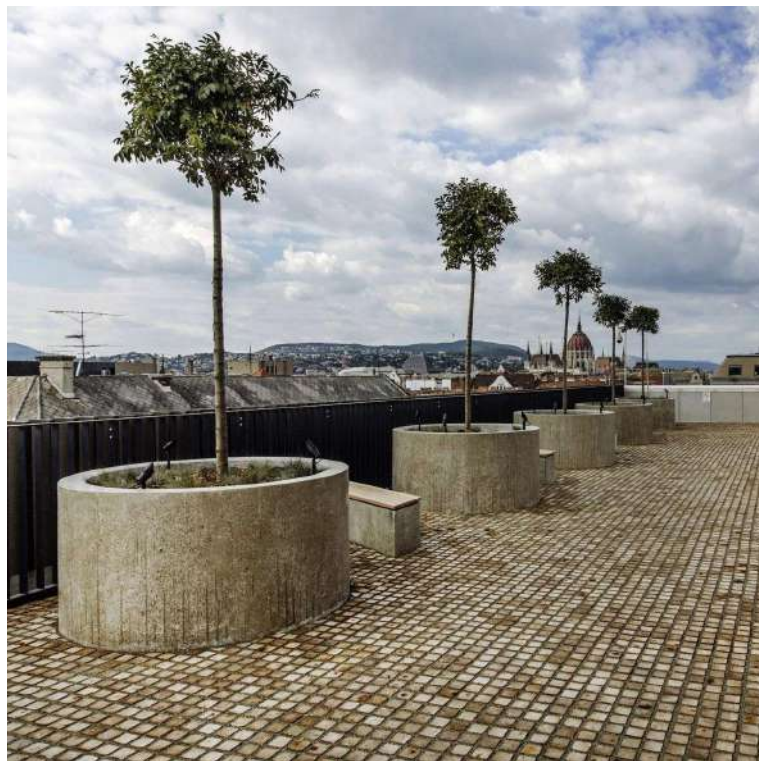

↑ Lánchíd faszerkezetének terve és archív fotó az eredeti állapotról

↑ *Fakocka burkolat gyártása és építése*

↑ *Fakocka burkolat a CEU tetőteraszán*

MŰSZAKI RÉSZLETEK

A fakocka burkolat rendkívül strapabíró, nem véletlenül alkalmazták egykor kapubehajtókon, hidakon, illetve nagy igénybevételnek kitett útszakaszokon. Az aszfalt elterjedésével háttérbe szorult építőanyag manapság egyre gyakrabban kerül újra elő, fenntarthatósága és barátságos megjelenése miatt leginkább köztereken, ösvényeken vagy díszkertekben használják.

A burkolat további előnyös tulajdonságai közé tartozik, hogy nyáron nem melegszik túl, az egyes elemek között pedig a csapadék is tud távozni. A fagyot bírja, csúszásmentességét 10%-os lejtőig garantálják. Keményfából – Magyarországon jellemzően akácból – készül, felületkezelésre nincs szükség. A burkolat gyártásakor 0,5-1 négyzetméternyi elemet fognak össze horganyzott acél hátlappal, így kisebb az esélye a kockák elmozdulásának és az építés is gyorsabb. Ágyazata kőzúzalék, fugázása az egyéb kültéri burkolatokhoz hasonlóan Rompox habarccsal történik.

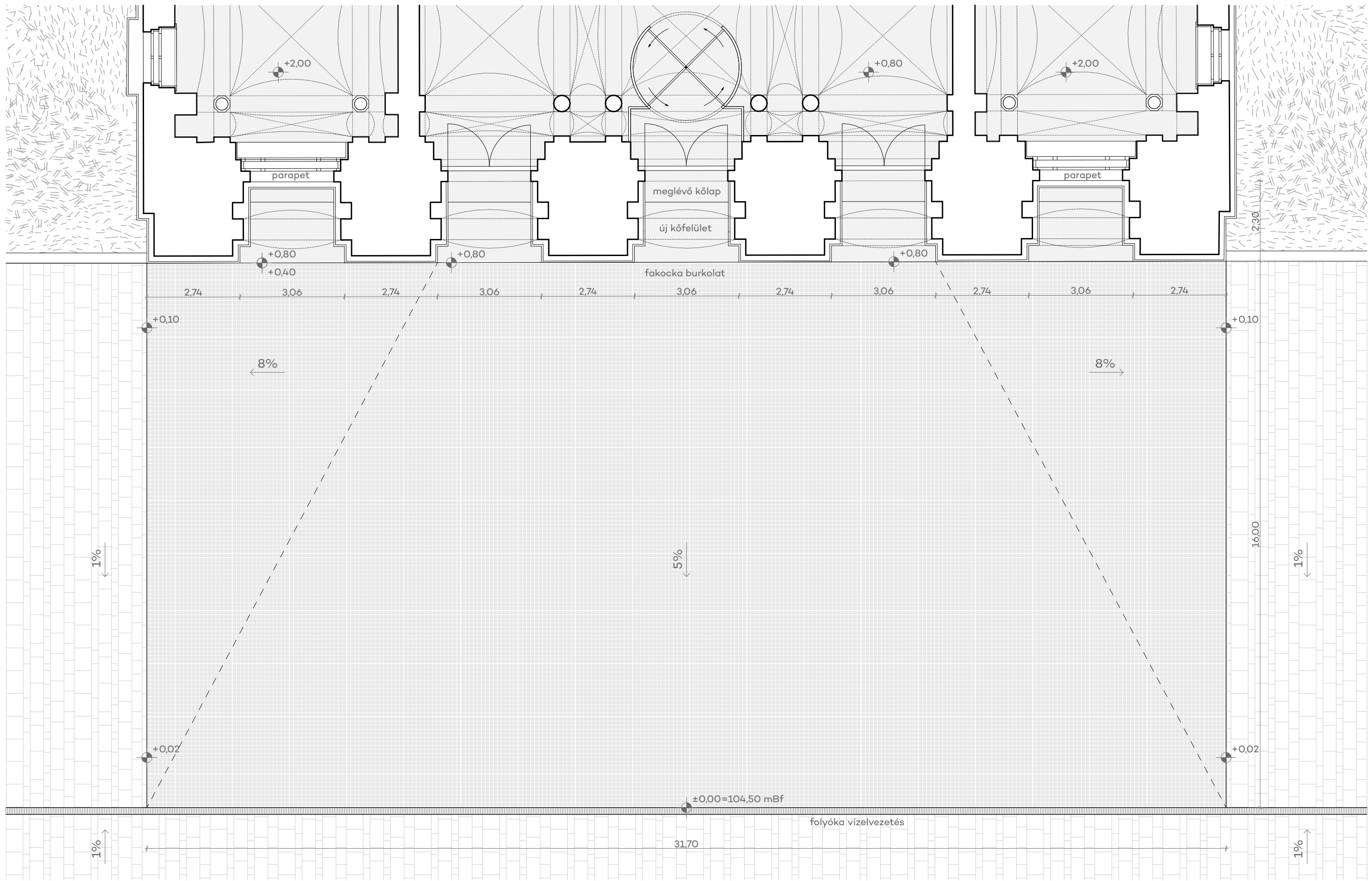
A fakocka burkolat és ágyazata alatt változó magasságú tömörített földfeltöltés készül, mellyel a szükséges 5%-os rámpa kialakítható. A feltöltés realizálható a tér jelenlegi állapotában és tervezett mélygarázs megvalósulása esetén is. A feltöltéssel okozott teher nem éri el a garázs födémének 5 kN/m²-es teherbírását, így nincs szükség annak tartószerkezeti megerősítésére.

Az MTA főbejáratának kapualjában jelenleg található öt lépcsőfokot nem kívántuk elbontani, helyette felhasználjuk az új rámpa fogadó-szerkezeteként. A meglévő lépcsőkre feltöltés, majd a lépcsőkkel azonos kőburkolat kerül, így az előcsarnok padlóvonala síkban tud folytatódni a kapualjban. A rámpa és a kőburkolat találkozása egybeesik a homlokzat síkjával, ezáltal a fafelület szabályos téglalap formában, vagyis „rámпасzerűen” jelenik meg.

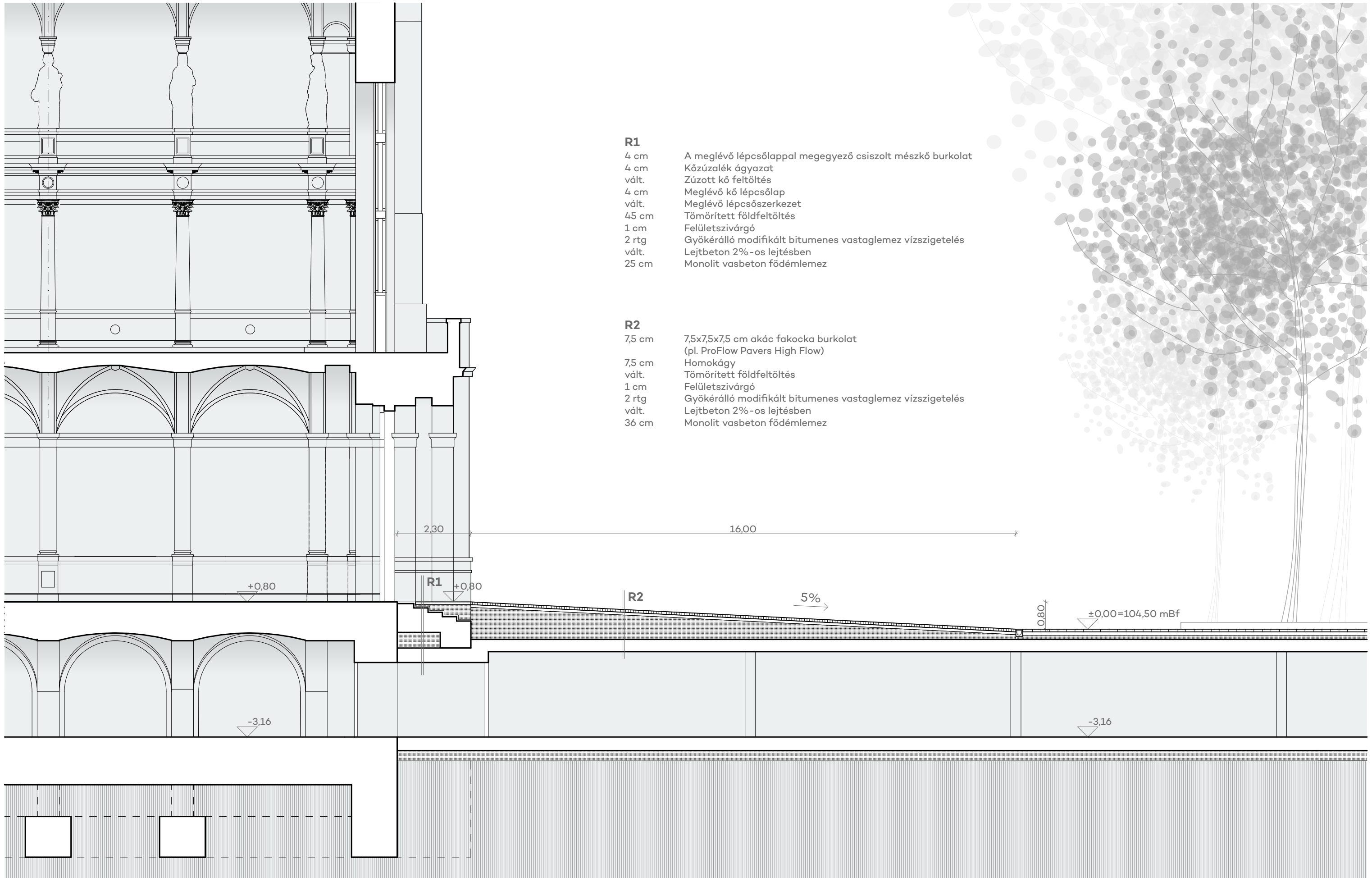

↑ Helyszínrajz 1:1000

↑ Alaprajz 1:100

R1

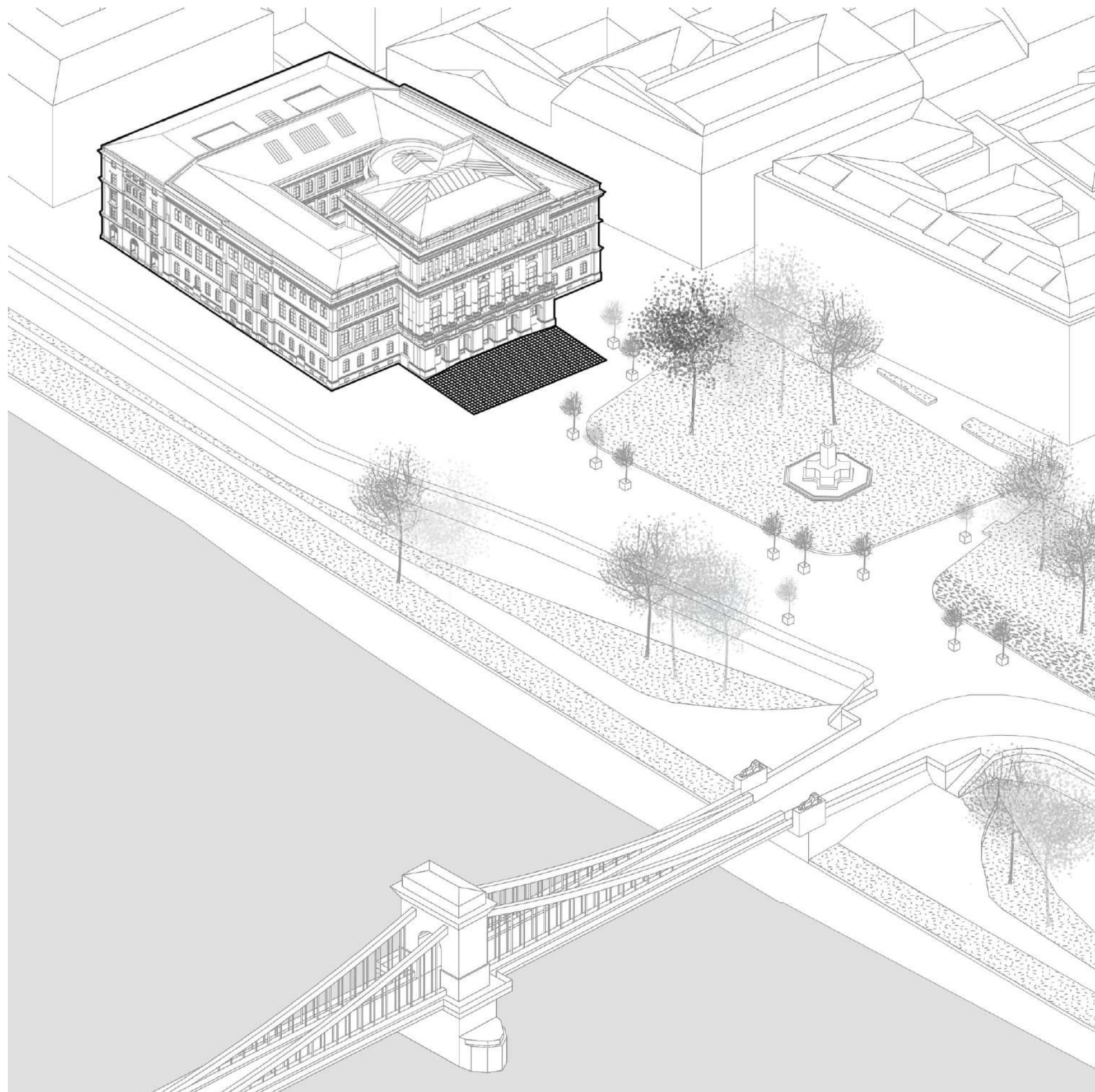
4 cm A meglévő lépcsőlappal megegyező csiszolt mészkő burkolat
 4 cm Kőzúzalék ágyazat
 vált. Zúzott kő feltöltés
 4 cm Meglévő kő lépcsőlap
 vált. Meglévő lépcsőszerkezet
 45 cm Tömörített földfeltöltés
 1 cm Felületszivargó
 2 rtg Gyökérálló modifikált bitumenes vastaglemez vízszigetelés
 vált. Lejt beton 2%-os lejtésben
 25 cm Monolit vasbeton födémlemez

R2

7,5 cm 7,5x7,5x7,5 cm akác fakocka burkolat
 (pl. ProFlow Pavers High Flow)
 7,5 cm Homokágy
 vált. Tömörített földfeltöltés
 1 cm Felületszivargó
 2 rtg Gyökérálló modifikált bitumenes vastaglemez vízszigetelés
 vált. Lejt beton 2%-os lejtésben
 36 cm Monolit vasbeton födémlemez

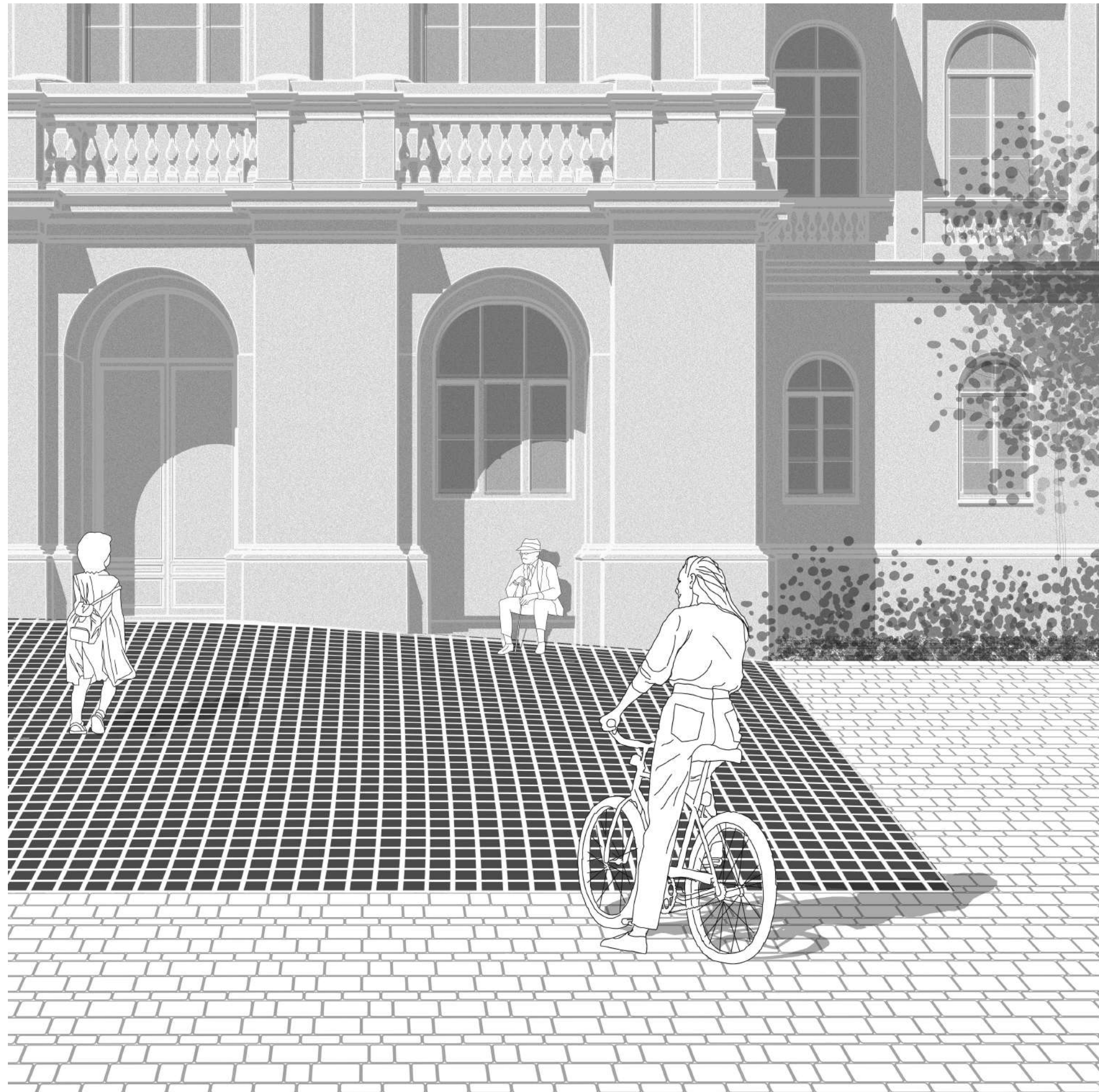
↑ Metszet 1:100

↑ Felülnézeti kép

↑ MTA székház bejárata

↑ *Makettfotó 1:300*

↑ *Makettfotó 1:300*

↑ *Anyagkísérlet 1:1 léptékű makett akácból*